

سینا کتاب «هدیه‌های آسمان» را در دست گرفته بود و دور اتاق قدم می‌زد و شعر می‌خواند:

ستاره، آسمان، مهتاب از توست
خدای شایرک‌های قشنگی..»

«خدایا! آفتاب و آب از توست
خدای غنچه‌های رنگ‌رنگی..»

مادربزرگ در گوشه‌ی اتاق نماز می‌خواند.
سینا با خود گفت: «هنوز که اذان نگفته‌اند!
مادربزرگ چه نمازی می‌خواند؟» بعد هم با
کنجکاوی در گوشه‌ای نشست.

مادربزرگ سوره‌ی حمد را خواند؛ بعد گفت:
«بسم الله الرحمن الرحيم» و خم شد برای رکوع:
«سبحان الله، سبحان الله، سبحان الله»
سپس بلند شد و گفت: «قل هو الله احد» و
بعد دوباره به رکوع رفت.
تعجب سینا بیشتر شد:
«چرا مادربزرگ سوره‌ی توحید را کامل نخواند؟
چرا دو بار به رکوع رفت؟»

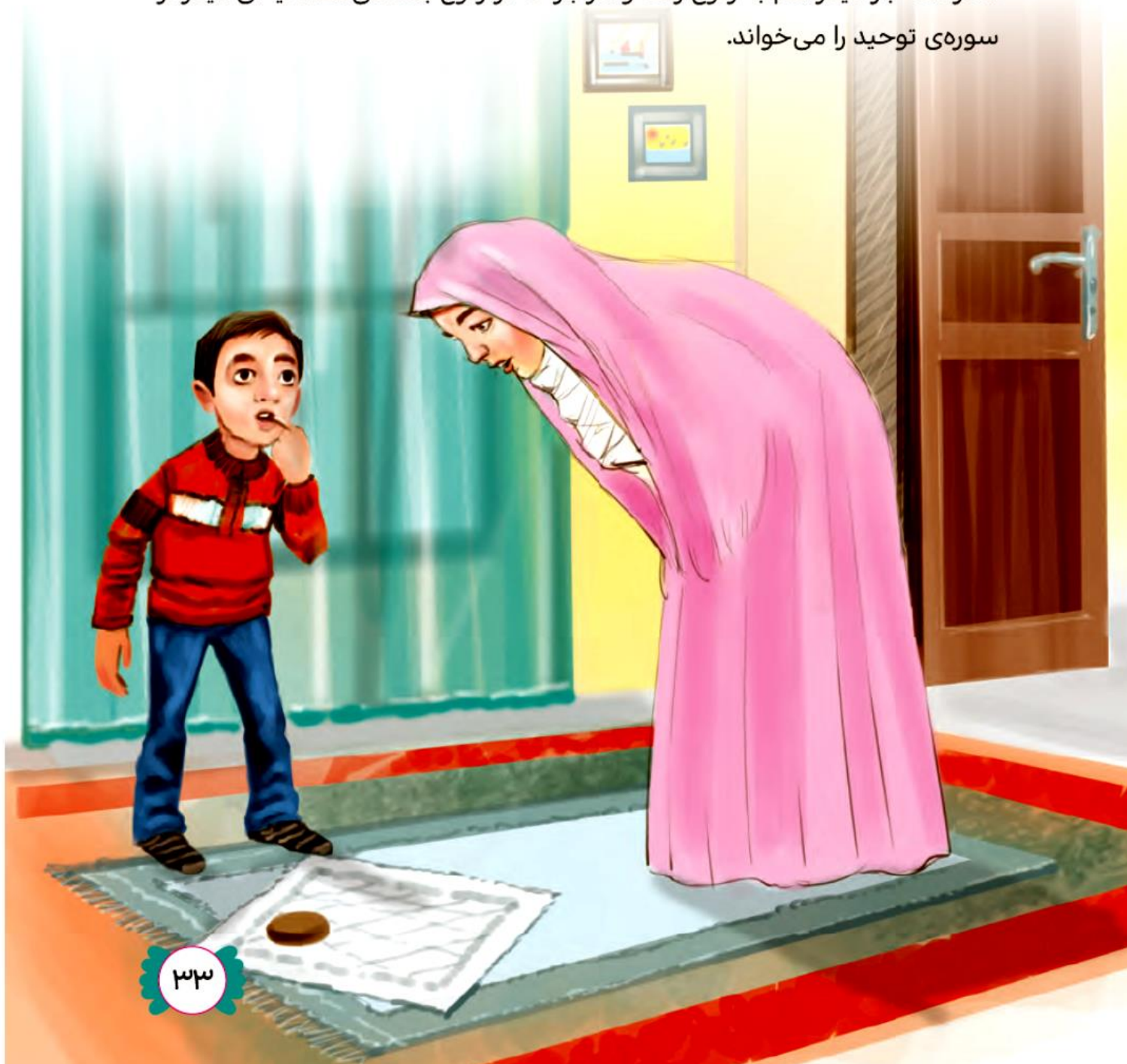

مادربزرگ در برابر چشم‌های حیرت‌زده‌ی سینا، سه بار دیگر هم به رکوع رفت! او هر بار که از رکوع بلند می‌شد، یک آیه‌ی دیگر از سوره‌ی توحید را می‌خواند. سینا به سرعت به سراغ مادرش رفت. مادر هم در اتاق دیگر نماز می‌خواند. سینا کنار سجاده‌ی مادر نشست و منتظر ماند.

مادر سوره‌ی حمد را خواند و بعد گفت: «بسم الله الرحمن الرحيم» و به رکوع رفت. سپس بلند شد و گفت: «قل هو الله احد» و دوباره به رکوع رفت.

سینا هاج و واج مانده بود!

«وای خدایا! مادرم هم مثل مادربزرگ، نماز می‌خواند؛ این چه نمازی است!»
مادر سه بار دیگر هم به رکوع رفت و هر بار که از رکوع بلند می‌شد، آیه‌ای دیگر از سوره‌ی توحید را می‌خواند.

او دو سجده کرد و از جا بلند شد و در رکعت دوم هم مثل رکعت اول پنج بار به رکوع رفت.

وقتی نماز مادر تمام شد، سینا جلو دوید؛ دست دور گردن مادر انداخت و گفت: «مادر جان، چرا شما و مادربزرگ امروز این‌طور نماز خواندید؟ چرا به جای دو بار، ده بار به رکوع رفتید!»

مادر لبخند زد و گفت: «من و مادربزرگ نماز آیات می‌خواندیم. وقتی ماه یا خورشید می‌گیرد یا حادثه‌ای مانند زلزله رخ می‌دهد و یا سیل و رعد و برق ترسناک اتفاق می‌افتد، واجب است نماز آیات بخوانیم. نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد.»

سینا لبخند زد و گفت: «چه نماز جالبی!»
در این هنگام، توجه سینا و مادر به خبر تلویزیون جلب شد:
«بینندگان محترم! از چند دقیقه پیش پدیده‌ی کسوف در آسمان ایران آغاز شده است...»

تلویزیون خورشیدگرفتگی را نشان می‌داد و سینا به فکر فرورفته بود.
مادر پرسید: «به چه چیزی فکر می‌کنی؟»
سینا نگاهش را از تلویزیون برداشت و گفت: ...

* برای حوادثی مانند سیل و رعد و برق، اگر موجب ترس بیشتر مردم شود، باید نماز آیات بخوانیم.

بسیار مهم

ریزش کوه و سیل‌های خروشان که باعث هراس عمومی شوند، نماز آیات را برای اهالی آن شهر واجب می‌کند.

ببین و بگو

برای کدامیک از این موارد، خواندن نماز آیات واجب است؟
زلزله - سیل - ماه گرفتگی - خورشید گرفتگی

گام به گام هدیه‌ها صفحه به صفحه طراح: سمیرا ابوالقاسمی

بررسی کنید

تنها یکی از این دانش‌آموزان، تعریف صحیح نماز آیات را بیان می‌کند. آن را مشخص کنید.

نمازی است که در آن پنج نماز دو رکعتی می‌خوانیم. ❌

نمازی است دو رکعتی که در هر رکعت آن، پنج بار رکوع و سجده را انجام می‌دهیم. ❌

نمازی است دو رکعتی که در هر رکعت آن، یک حمد می‌خوانیم و سوره را به پنج قسمت تقسیم می‌کنیم و بعد از هر قسمت به رکوع می‌رویم. ✓

نمازی است دو رکعتی، که در هر رکعت آن، پنج حمد و یک توحید می‌خوانیم و بعد از هر توحید به رکوع می‌رویم. ❌

کامل کنید

این شکل نشان می‌دهد یک رکعت از نماز آیات چگونه خوانده می‌شود. با توجه به آیات سوره‌ی توحید آن را کامل کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ
 اللّٰهُ الصَّمَدُ
 لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ
 وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ

این متن را بخوانید و به پرسش پایان آن پاسخ دهید.

پیامبر اسلام - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - پسری به نام ابراهیم داشت. ابراهیم در کودکی از دنیا رفت. پیامبر از مرگ فرزندش بسیار غمگین شد اما صبر خود را از دست نداد. اتفاقاً همان روز خورشید گرفت. بعضی از مردم تصور کردند که خورشید در مرگ فرزند پیامبر عزادار شده است!

پیامبر اسلام - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - که همیشه می‌کوشید مردم را از گمراهی نجات دهد، فرمود: «خورشید گرفتگی به غم یا شادی ما ربطی ندارد بلکه نشانه‌ای از نشانه‌های قدرت خدا و نظم جهان است». سپس، به مسلمانان یاد داد که چگونه نماز آیات بخوانند و بزرگی و توانایی خدا را به یاد آورند. پیامبر به آنها آموخت که نماز آیات مانند نماز صبح دو رکعتی است اما با آن تفاوت‌هایی دارد.

● میان نماز صبح و نماز آیات چه تفاوت‌هایی هست؟

۱. در نماز صبح بعد از سوره حمد، سوره توحید را می‌خوانیم و سپس به رکوع و سجده می‌رویم. اما در نماز آیات در هر رکعت، یک حمد می‌خوانیم و سوره‌ی توحید را به ۵ قسمت تقسیم می‌کنیم و بعد از خواندن هر قسمت به رکوع می‌رویم

۲. نماز صبح در هر رکعت یک رکوع دارد ولی نماز آیات در هر رکعت ۵ رکوع دارد.

تمرین کنید

به کمک معلم خود، خواندن صحیح نماز آیات را در مدرسه تمرین کنید.*

با خانواده

آیا نماز آیات را به شکل دیگری هم می‌توانیم بخوانیم؟

بله می‌توانیم. بعد از نیت و تکبیر و خواندن یک حمد، سوره‌ی توحید را کامل بخوانیم و به رکوع برویم. سپس بایستیم و دوباره یک حمد و یک توحید بخوانیم و به رکوع برویم و این کار را ۵ مرتبه تکرار کنیم. بعد از پنجمین رکوع به سجده می‌رویم و رکعت دوم را هم مانند رکعت اول ۵ بار حمد و سوره را می‌خوانیم، بعد از پنجمین مرتبه قنوت می‌گوییم و به رکوع می‌رویم و سپس سجده و تشهد و سلام را می‌خوانیم.

گام به گام هدیه‌ها صفحه به صفحه طراح: سمیرا ابوالقاسمی

*آموزگاران محترم، تلاش نمایند تا همه‌ی دانش‌آموزان این فعالیت را در مدرسه انجام دهند. همکاران محترم توجه داشته باشند که نماز آیات در متن کتاب، بر اساس نظر مشهور مراجع تقلید آموزش داده شده است و نظر برخی مراجع تقلید در این باره متفاوت است، جهت کسب اطلاعات بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه فرمائید.